ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 72.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ВТОРНИКЪ**, 14-го Сентября.* — **1848** — *Wilno.* ***WTOREK**, 14-go Września.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 8-го Сентября.

Высочайшимъ Приказомъ, по Морскому Вѣдомству, 30-го Августа:

Его Императорское Высочество Великій Князь Константинъ Николаевичъ, назначенъ Шефомъ Морскаго Кадетскаго Корпуса.

Произведены:

Изъ Контръ-Адмираловъ въ Вице-Адмиралы: состоящій по Флоту *Бутаковъ*, съ увольненіемъ отъ службы, съ мундиромъ и полнымъ пенсіономъ; Директоръ Морскаго Кадетскаго Корпуса и Членъ Адмиралтействъ-Совѣта, Свиты Его Императорскаго Величества *Римскій-Корсаковъ*; Оберъ-Интендантъ Черноморскаго Флота и Портовъ, *Дмитріевъ 1-й*, — оба съ оставленіемъ при прежнихъ должностяхъ; Командующій 5-ю Флотскою Дивизіею, *Станюковичъ 1-й*; Главный Командиръ Архангельскаго Порта и тамошній Военный Губернаторъ, Маркизъ *де Траверсе 1-й*, съ оставленіемъ при тѣхъ же должностяхъ; Командующій 4-ю Флотскою Дивизіею, *Юрьевъ 1-й*; Директоръ Кораблестроительнаго Департамента Морскаго Министерства, *Епанчинъ 1-й*, съ оставленіемъ въ той же должности; Вице-Директоръ Инспекторскаго Департамента Морскаго Министерства, состоящій по Гвардейскому Экипажу *Лермантовъ 1-й*, съ назначеніемъ Главнымъ Командиромъ Свеаборгскаго Порта и тамошнимъ Военнымъ Губернаторомъ; Членъ Общаго Присутствія Морскаго Интендантства, *Адамсъ 1-й*, съ увольненіемъ отъ службы, съ мундиромъ и полнымъ пенсіономъ; Командующій 3-ю Флотскою Дивизіею, *Епанчинъ 2-й*. — Въ Генералъ-Маіоры, изъ Капитановъ 1-го ранга: Капитанъ надъ Главнымъ Гребнымъ Портомъ въ С. Петербургѣ, состоящій по Ластовымъ Экипажамъ, *Шафровъ*; изъ Полковниковъ: Членъ Аудиторіата Штаба Черноморскаго Флота и Портовъ, *Попандопуло*; изъ Капитановъ 1-го ранга: Управляющій Охтенскою верфью, состоящій по Флоту, *Волковъ 1-й*; Членъ Общаго Присутствія Кораблестроительнаго Департамента Морскаго Министерства, *Тумило-Денисовичъ*; Членъ Общаго Присутствія Коммиссаріатскаго Департамента Морскаго Министерства, *Миницкій*, — всѣ пятеро съ оставленіемъ при прежнихъ должностяхъ; Командиръ 13-го Флотскаго Экипажа и корабля Великій Князь Михаилъ, *Трескинъ*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 8-go Września.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Marynarki, 30-go Sierpnia:

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiąże Konstantyn Nikołajewicz naznaczony został Szefem Morskiego Korpusu Katedów.

Zostają mianowani:

Wice-Admirałami, Kontr-Admirałowie: liczący się we Flocie *Butakow*, z otrzymaniem dymissyi z mundurem i pensyą; z Orszaku Jego Cesarskiej Mości *Rimski-Korsakow*, Dyrektor Korpusu Kadetów Morskich i Członek Rady Admiralicyi; Jenerał Intendent Floty i Portów Czarnomorskich *Dmitriew* 1, — obaj z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; Naczelnikiem 5-éj Dywizyi Floty, *Staniukowicz* 1; Główny Dowódzca Portu i Wojenny Gubernator Archangielski, Margrabia *de Traversay* 1, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; Naczelnik 4-éj Dywizyi Floty, *Jurjew* 1; Dyrektor Departamentu Budownictwa Morskiego *Jepanczyn* 1, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; Wice-Dyrektor Departamentu Inspektorskiego Ministerstwa Marynarki *Lermantow* 1, z przeznaczeniem na Głównego Dowódzcę Portu Sweaberga i tamecznego Wojennego Gubernatora; Członek Rady Intendentury Morskiéj *Adams* 1, z otrzymaniem dymissyi z mundurem i pensyą; Naczelnik 3-éj Dywizyi Floty, *Jepanczyn* 2. — Jenerał-Majorami: Kapitan okrętu 1 rangi, Kapitan Głównego Portu Galernego St. Petersburgskiego *Szafrow*; Członek Audytoryatu Głównego Sztabu Marynarki Półkownik *Popandopulo*; Kapitanowie okrętów 1 rangi: Zarządzający warstatami okrętowemi na Ochcie *Wołkow* 1; Członek Rady Departamentu Budownictwa Morskiego *Tumiło-Denisowicz*; Członek Rady Departamentu Kommissoryatskiego tegoż Departamentu *Minicki*, — wszyscy pięciu z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; Dowódzca 13-go ekwipażu Floty i okrętu Wielki Xiąże Michał, *Treskin* 2. — Kontr-Admirałami, Kapitanowie okrętów 1 rangi: Flügel-Adjutant Jego Cesarskiej Mości, *von Moller*, z mianowaniem Dowódzcą 2-éj Brygady 2-éj Dywizyi Floty; Szef Głównego Sztabu Kronstadtskiego Portu, *Wasiljew*, z zachowaniem teraźniejszego obowiązku.

2-й, съ назначеніемъ Членомъ Общаго Присутствія Коммиссаріатскаго Департамента Морскаго Министерства.— Въ Контръ-Адмиралы, изъ Капитановъ 1-го ранга: Флигель-Адъютантъ Его Императорскаго Величества, *фонъ-Моллеръ*, съ назначеніемъ Командиромъ 2 й Бригады 2 й Флотской Дивизіи; Начальникъ Штаба Кронштадтскаго Порта, *Васильевъ*, съ оставленіемъ въ настоящей должности.

Кременчугъ, 28 Іюля.

Едва минуло три года послѣ большаго наводненія, постигшаго городъ Кременчугъ въ 1845 г., какъ новое ужасное бѣдствіе разразилось надъ городомъ: сильный, опустошительный пожаръ съ 26 на 27 Іюля, повергъ многихъ жителей Кременчуга въ нищету и раззореніе. Пожаръ этотъ истребилъ до 350-ти частныхъ домовъ, не считая другихъ мелкихъ построекъ. Убытки хозяевъ въ потерѣ домовъ, лѣса, смолы и другихъ товаровъ, простираются до 800,000 р. сер.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 11 Сентября.

Сегодня, въ засѣданіи національнаго собранія, предсѣдатель министровъ баронъ Ауэрсвальдъ объявилъ, что министры, по поводу преній, 7 с. м., подали въ отставку, 9-го числа, на томъ, принятомъ совѣтомъ министровъ, по неутвержденномъ собраніемъ основаніи: „что къ національному собранію не относится утвержденіе административныхъ мѣръ.“ Король отвѣчалъ на это: что хотя самъ находитъ, что безъ вышеизъясненнаго правила конституціонная монархія существовать не можетъ, однако, принявъ въ уваженіе приведенныя министрами обстоятельства, соглашается на увольненіе ихъ, съ тѣмъ однако, чтобы они остались при своихъ мѣстахъ впредь до составленія новаго министерства. За симъ г-нъ Ауэрсвальдъ объявилъ, что Его Величество потребовалъ къ себѣ депутата изъ Франкфурта, г-на Бекерата, и просилъ отсрочки засѣданія. Въ слѣдствіе того, засѣданіе національнаго собранія отсрочено до слѣдующаго Четверга.

— Утверждаютъ, что военный министръ просилъ Короля, чтобы онъ непремѣнно распустилъ національное собраніе.

— Генералъ Врангель прибылъ въ Потсдамъ и на дняхъ намѣренъ войти въ Берлинъ съ двумя полками.

— Изъ Парижа сообщаютъ, что Кавеньякъ не хочетъ признать германской франкфуртской центральной власти. Г. Раумеръ не получилъ еще у Кавеньяка официціальной аудіенціи.

— По 9-е число заболѣло здѣсь холерою 784, умерло 484 чел.

Познань, 3 Сентября.

Осадное положеніе нашего города все еще продолжается. Съ большою дѣятельностію производятся работы въ нашей крѣпости. Ежедневно занимается въ ней до 3.000 чел.

Австрія.

Вѣна, 8 Сентября.

Вчера прибыла сюда многочисленная депутація венгерскаго сейма, съ просьбою къ Императору, чтобы Его Величество прибылъ на нѣкоторое время въ Пестъ и лично рѣшилъ распрю съ Кроатами. Императоръ принялъ депутацію, но не въ цѣломъ ея составѣ. Отрядъ генералъ-лейтенанта Бехтольда, состоящій большею частію изъ Венгерцевъ, покинулъ его подъ Сенъ-Тома. Въ слѣдствіе сего извѣстія отправлена была сказанная депутація. Министръ иностранныхъ дѣлъ, князь Эстергази, узнавъ, что венгерскій сеймъ угрожаетъ отдѣленіемъ этого королевства отъ Австріи, отказался вчера отъ своей должности.— Эрцгерцогъ Стефанъ не хотѣлъ отправиться съ депутаціею въ Вѣну. 56,000 кроатскихъ войскъ выступаютъ 7 числа въ Вараздинъ; манифестъ Бана, объявляющій Венгріи войну, обнародованъ былъ въ Аграмѣ 6 числа.

— Разнесшіеся слухи, будто бы Г. Добльгофъ выходитъ изъ кабинета, оказались неосновательными. На

Kremieńczug, 28 lipca.

Ledwo upłynęło trzy lata od wielkiéj powodzi, która dotknęła Kremieńczug w r. 1845, gdy nowa okropna klęska spadła na to miasto: gwałtowny, niszczący pożar, z d. 26 na 27 lipca, przywiódł wielu mieszkańców Kremieńczuga do nędzy i upadku. Pożar ten strawił do 350 domów prywatnych, nie licząc innych pomniejszych budynków. Szkody w budulcu, smole i innych produktach, wynoszą do 800,000 rubli srébrem.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 11 września.

Na dzisiejszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, Prezes Ministrów, von Auerswald, zawiadomił, iż Ministerstwo, w skutku rozpraw Zgromadzenia w dniu 7-m b. m., podało Królowi d. 9-go swe dymissye, a to opierając się na zasadzie przez gabinet przyjętéj, a przez Reprezentantów nieprzyznanéj, „iż do Zgromadzenia Narodowego nie należy stanowienie środków administracyjnych.“ Jego Królewska Mość udzielił odpowiedź téj treści: że chociaż sam uznaje, iż bez powyższéj zasady Monarchia konstytucyjna istnieć nie może; przecież zważając na przytoczone przez Ministrów powody, udziela im żądane dymissye, pozostawiając ich jednak przy sterze wydziałów, aż do utworzenia nowego gabinetu. Następnie, P. Auerswald zawiadomił Zgromadzenie, że Jego Kr. Mość powołał do siebie deputowanego z Frankfurtu, P. Beckerath, oraz prosił o odroczenie posiedzeń na czas stosowny. W skutek tego, posiedzenia Zgromadzenia Narodowego zostały do przyszłego Czwartku, d. 17, odłożone.

— Zapewniają, że Minister wojny Schreckenstein nalegał na Monarchę, aby koniecznie Zgromadzenie Narodowe rozwiązał.

— Jenerał Wrangel przybył do Potsdamu, i w tych dniach na czele dwóch półków wejść ma do Berlina.

— Z Paryża donoszą, że Cavaignac nie chce uznać Frankfurtskiéj Władzy Centralnéj Niemiec. P. Raumer nie uzyskał jeszcze u Cavaignaca urzędowego posłuchania.

— Do d. 9 zapadło tu na cholerę 784, umarło 484 osób.

Poznań, 3 września.

Stan oblężenia miasta naszego trwa jeszcze ciągle. Z wielką czynnością odbywają się roboty około naszéj twierdzy. Codzień pracuje przy niéj około 3,000 ludzi.

Austrya.

Wiedeń, 8 września.

Wczoraj przybyła tu nader liczna deputacya Sejmu Węgierskiego, z prośbą do Cesarza i Króla, aby na niejaki czas udał się do Pesztu i raczył sam załatwić spór z Kroatami. Cesarz odmówił przyjęcia jéj w całem gronie.— Wojsko Jenerał-Porucznika Bechtold, złożone po większéj części z Węgrów, opuściło go zupełnie pod St. Thomas. Skutkiem téj to wiadomości wysłana została owa deputacya. Minister spraw zagran., Xiążę Esterhazy, dowiedziawszy się, że Sejm Węgierski grozi odłączeniem się od Austryi, złożył wczoraj swój urząd. Arcy-Xiążę Stefan nie chciał towarzyszyć deputacyi do Wiednia. Wojsko Kroackie wyrusza 7-go w 56,000 ludzi do Warazdynu. Manifest Bana, wypowiadający wojnę Węgrom, miał być ogłoszony w Agram d. 6-go.

— Krążąca od kilku dni pogłoska, że P. Doblhoff opuszcza gabinet okazała się fałszywą. W miejsce P. Schwar-

мѣсто г-на Шварцера и министра просвѣщенія, вступятъ въ кабинетъ два члена палаты изъ центра, что обезпечитъ въ пользу министровъ большинство.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ Добльгофъ, представилъ во вчерашнемъ засѣданіи сейма, весьма удовлетворительное объясненіе относительно стремленія кабинета, который, согласно высказаннымъ Императоромъ правиламъ, никогда не имѣлъ въ предположеніи реакціонныхъ плановъ, но, напротивъ, какъ относительно оныхъ, такъ равно и противъ республиканскихъ правилъ готовъ всегда дѣйствовать съ энергіею. Въ заключеніе министръ убѣждалъ, что неосновательны опасенія, будто бы свободу сеймовыхъ совѣщаній предполагали подвергнуть ограниченіямъ.

— Общество негоціантовъ города Праги представило правительству ноту, въ которой подробно излагаетъ, что охраненіе законныхъ правъ и всеобщаго благосостоянія требуетъ удержанія Ломбардо-Венеціянскихъ областей во владѣніи Австріи. Оно умоляетъ правительство не позволять вмѣшательству чужихъ державъ отнимать у себя эти права, тѣмъ болѣе, что эти державы, отказавъ прежде съ большимъ равнодушіемъ въ своемъ посредничествѣ, предлагаютъ его теперь, когда Австрія цѣною крови своей купила побѣду, которую они хотятъ у нея исторгнуть.

9 *Сентября.*

Въ здѣшней газетѣ напечатано: „Сегодня разослали во всѣ европейскія столицы курьеровъ съ донесеніемъ, что *австрійскій кабинетъ принялъ рѣшительно англійско-французское посредничество* по италіянскому дѣлу. Породилъ ли эту перемѣну мнѣній скорый министерскій переломъ, или примирительный духъ одержалъ побѣду надъ гордымъ богомъ брани, или же произвели это убѣдительныя кабинетныя ноты — съ достовѣрностію неизвѣстно. — Равномѣрно не льзя еще оцѣнить истиннаго достоинства сего принятія; ибо нынѣ дѣло будетъ состоять въ томъ, представится ли возможность рѣшить сей вопросъ на основаніи посредничества, или нѣтъ. — Одно только принятіе посредничества, безъ опредѣленія основанія переговоровъ, есть ничтожный обрядъ, отъ котораго не льзя ожидать удовлетворительнаго результата.

— Венгерская депутація, которая вчера имѣла быть на аудіенціи въ Шенбруннѣ, отсрочила оную на сегодняшнее число, чтобы сдѣлать нѣкоторыя перемѣны въ своемъ адрессѣ, который заключаетъ нѣкоторыя выраженія, не соотвѣтствующія ни величію Императора, ни достиженію предположенной цѣли.

— Австрійская армія въ Италіи состоитъ изъ шести корпусовъ, всего изъ 144,165 пѣхоты, и 10,820 кавалеріи, а въ Истріи и Тріэстѣ генералъ-лейтенантъ Гюлей имѣетъ подъ своимъ начальствомъ 8,000 чел; флотъ состоитъ изъ трехъ фрегатовъ и нѣсколькихъ малыхъ судовъ.

Венгрія. *Пештъ, 2 Сентября.*

Эрцгерцогъ Стефанъ отправился въ Вѣну, чтобы содѣйствовать къ прекращенію несчастной Венгерской войны.

— Вчера прибылъ съ поля сраженія королевскій коммиссаръ Беоти, съ извѣстіемъ о пораженіи Венгерцевъ при Римскихъ укрѣпленіяхъ между Темериномъ и Ярекомъ. Сраженіе происходило 28 и 29 Августа. Въ первый день Венгерцы сражались довольно удачно въ присутствіи военнаго министра Мешаросъ, но на другой день были разбиты на голову. Темеринъ и Ярекъ, отданныя мятежникамъ измѣною, немедленно были сожжены и разорены. Мятежники приступили къ наступательнымъ дѣйствіямъ и военный министръ Мешаросъ едва не былъ захваченъ ими на пути въ Петервардинъ.

— Министръ финансовъ Коссутъ, донесъ палатѣ депутатовъ, что эрцгерцогъ правитель государства принялъ оффиціально Венгерскаго посланника г-на Владислава Шалай, а равно, что Англія и Франція вскорѣ признаютъ независимость Венгріи.

— Графъ Владиславъ Телеки, снабженный довѣренностію венгерскаго правительства, отправился въ Парижъ въ качествѣ дипломатическаго агента.

— Кабинетъ издалъ прокламацію къ войскамъ за подписью министра внутреннихъ дѣлъ, въ коей обѣщаетъ служащимъ въ сихъ войскахъ иностранцамъ чины и пенсіи за вѣрное исполненіе обязанностей.

— Министръ просвѣщенія обнародовалъ, что будетъ открыто 10 гимназій, въ томъ числѣ двѣ въ Пештѣ и Офенѣ. Въ этихъ заведеніяхъ сверхъ Латинскаго и

zer i Ministra oświecenia wejdzie do gabinetu dwóch członków Izby ze środka, co zapewni Ministrom potrzebną większość.

— Minister spraw wewnętrznych, Doblhoff, udzielił na wczorajszém posiedzeniu Sejmu bardzo zaspokajające objaśnienia pod względem dążności gabinetu, który, zgodnie z wyrzeczonemi przez Cesarza zasadami, nigdy nie miał na myśli planów reakcyjnych, i owszem przeciwko takowym, jako i przeciw planom republikańskim, gotów jest zawsze silnie wystąpić. W końcu zapewnia Minister, że płonne są obawy, jakoby wolność obrad Sejmu w czémkolwiek miała być ograniczoną.

— Kupiectwo miasta Pragi podało Rządowi Austryackiemu notę; w któréj szczegółowie objaśnia, że utrzymanie legalnych przywilejów i ogólnéj pomyślności wymaga, aby Królestwo Lombardzko-Weneckie pozostało w posiadaniu Austryi. Uprasza przeto rząd, aby nie dopuszczał wdawania się obcych mocarstw, tém bardziéj, że te same mocarstwa, odmówiwszy uprzednio z wielką obojętnością swojego pośrednictwa, ofiarują je teraz, kiedy Austrya krwią swoją okupiła zwycięztwo, które chcą jéj z rąk wydrzeć.

Dnia 9 września.

W Gazecie Wiedeńskiéj czytamy: „Dziś rozesłano do wszystkich stolic Europy gońców z doniesieniem, że *gabinet Austryacki przyjął stanowczo pośrednictwo Angielsko-Francuzkie* w sprawie Włoskiéj. Czy tę zmianę zdania spowodowało bliskie przesilenie ministeryalne, czy duch pojednawczy, który wziął górę nad dumnym zwycięztwy Bożkiem wojny, czy też usilne noty gabinetowe, z pewnością powiedzieć nie można. Podobnież nie da się jeszcze ocenić wartość prawdziwa tego przyjęcia. Teraz bowiem będzie szło o to, czy się będzie można porozumieć względem podstawy i zasad pośrednictwa. Samo bowiem przyjęcie pośrednictwa, bez oznaczenia podstawy układów, jest czczą formalnością, z któréj zaspokajającego wypadku spodziewać się nie można.“

— Deputacya Węgierska, która miała być wczoraj w Schönbrunn przyjmowaną, odłożyła audyencyą na dzisiaj, aby poczynić niejakie zmiany w swym adressie, jako obejmującym niektóre ostre wyrażenia, niezgodne ani z godnością Monarchy, ani z osiągnieniem zamierzonego celu.

— Armia Austryacka stojąca we Włoszech, składa się z sześciu korpusów i liczy 144,465 piechoty, 10,820 jazdy i 7,460 artylleryi; zaś w Istryi i Tryeście Jenerał-Porucznik Giulay ma 8,000 ludzi, a flota składa się z trzech fregat i kilkunastu statków mniejszych.

Węgry. *Pest, 2 września.*

Arcy-Xiążę Stefan wyjechał do Wiednia, w celu przyłożenia się do ukończenia nieszczęśliwéj wojny Węgierskiéj.

— Wczoraj przybył z pola bitwy Kommissarz Królewski Beoty, i przywiózł wiadomość o nowéj, poniesionéj przez Węgrów klęsce przy Rzymskich szańcach między Temerin i Jarek. Bitwa toczyła się dwa dni, 28 i 29 sierpnia. Pierwszego dnia Węgrzy walczyli dosyć szczęśliwie pod okiem Ministra wojny Meszaros, ale nazajutrz na głowę porażeni zostali. Temerin i Jarek oddane powstańcom zdradą, zostały przez nich spalone i zburzone. Powstańcy zaczęli działać zaczepnie, tak, że Minister wojny Meszaros, jadąc do Peterwardynu, o mało co przez nich schwytany nie został.

— Minister skarbu, Kosuth, doniósł Izbie Deputowanych, że Arcy-Xiążę Rejent Niemiec przyjął urzędownie Posła Węgierskiego, P. Władysława Szalai, tudzież że Anglia i Francya mają niebawem uznać niezależność Węgier.

— Hrabia Władysław Teleki, opatrzony w pełnomocnictwo rządu Węgierskiego, udał się jako ajent dyplomatyczny do Paryża.

— Gabinet wydał odezwę do wojska, podpisaną przez Ministra spraw wewnętrznych, w któréj obiecuje cudzoziemcom służącym w wojsku Węgierskiém, stopnie i płace emerytalne za wierne pełnienie obowiązków.

— Minister oświecenia ogłosił, że będzie utworzonych dziesięć gimnazyów, z których dwa będą w Budzie i Peszcie. W pomienionych zakładach, prócz Łacińskiego i Grec-

Греческаго языковъ, будутъ преподавать: математику, естественныя и историческія науки, а равно языки и французскую и нѣмецкую литературы.

Фіуме, 3 *Августа*.

Вице-Жупанъ Буневичь усердно старается поддержать здѣсь спокойствіе, которое въ самомъ дѣлѣ, со времени послѣднихъ перемѣнъ, нигдѣ не было нарушено. Каждый консулъ получилъ здѣсь почетный караулъ.

— Вчера съ курьеромъ получено здѣсь распоряженіе Бана, которымъ пребывающій нынѣ здѣсь генералъ Викторъ, назначается Фіумскимъ губернаторомъ.

— Ессекъ занято Кроатами такимъ же образомъ какъ и Фіуме. Сегодня Іеллашичь отправляется изъ Аграма въ Варасдинъ, чтобы съ арміею, жаждущею битвы, перейти чрезъ рѣку Драву. Вся армія Бана, вмѣстѣ съ Сербами, будетъ простиратся до 160,000 чел.

Франція.

Парижъ, 8 *Сентября*.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи національнаго собранія, министръ иностранныхъ дѣлъ извѣстилъ оффиціально, что Австрія приняла французско-англійское посредничество, и что этотъ новый оборотъ вещей дозволитъ вѣрно вскорѣ уменьшить государственныя расходы относительно содержанія арміи.— Это извѣстіе принято было собраніемъ съ общимъ удовольствіемъ.

Совѣщанія Національнаго Собранія, 5, 6 и 7 *Сентября*. Всѣ эти три засѣданія посвящены были преніямъ по проекту устава, плодами коихъ было только нѣсколько краснорѣчивыхъ рѣчей. Послѣ непродолжительныхъ общихъ преній, дѣло остановилось на томъ,—должно ли быть помѣщено въ главѣ устава вступленіе (*Preambule*), заключающее общіе принципы, долженствующіе служить основаніемъ всѣхъ послѣдующихъ постановленій. Это вступленіе, принятое коммиссіею, состоитъ изъ 8 статей. Значительнѣйшая часть рѣчей, произнесенныхъ въ пользу или противъ онаго, походили на историческо-юридическо-философическія разсужденія. Между прочими, Г. Петръ Леру, въ чрезвычайно длинной рѣчи, начатой съ Платона и Аристотеля, а конченной настоящимъ уставомъ, убѣждалъ, что въ политикѣ донынѣ вообще недостаетъ непреложныхъ основаній, на которыхъ могла бы она воздвигать прочныя учрежденія; что всѣ бывшія до сего времени законодательства были ничтожны, а всѣ законодатели невѣжды. На приглашеніе Г. Ларошжаклена, чтобы онъ назвалъ тотъ философскій камень, какъ слѣдуетъ заключать изъ словъ его, коимъ самъ только обладаетъ, Г. Леру отвѣчалъ молчаніемъ, и среди шума сошелъ съ каѳедры. На другой день депутатъ Гранденъ убѣдилъ собраніе, что вчерашняя рѣчь г-на Леру была уже за нѣсколько мѣсяцевъ предъ симъ напечатана, сперва въ газетахъ, а потомъ особою тетрадкою, въ видѣ, разсужденія о политическомъ законодательствѣ; и по сему поводу представилъ свое мнѣніе, чтобы собраніе запретило впредь сочинителямъ читать съ каѳедры литературныя свои произведенія, если не намѣрено по крайней мѣрѣ 10 лѣтъ совѣщаться по проекту уложенія. Молодой депутатъ Менскаго и Луарскаго департамента, Г. Френо, въ первый разъ произнесшій рѣчь въ собраніи, обратилъ на себя общее вниманіе, какъ необыкновеннымъ краснорѣчіемъ, такъ равно остроуміемъ и мѣткостью замѣчаній, которыя дѣлалъ вообще въ отношеніи вступленія, предлагая настоящій проектъ для отверженія онаго. ,,Вы хотите быть провозвѣстниками вѣчныхъ истинъ,—сказалъ онъ между прочимъ,— но ваше твореніе эфемерное. Наши революціонныя собранія начертали много этихъ вѣчныхъ истинъ подъ вліяніемъ перваго порыва страстей. Смертная казнь противъ всѣхъ измѣнниковъ республики, была вписана въ конституцію терроризма, какъ вѣчная истина: мы теперь гордимся тѣмъ, что уничтожили ее. Право гражданъ представлять собранію просьбы, названо то же вѣчною истиною въ одномъ изъ нашихъ уложеній; теперь мы его называемъ преступленіемъ. Все что позорно и смѣшно, найдете вы въ мнѣніяхъ, вписанныхъ въ наши узаконенія подъ названіемъ вѣчныхъ истинъ, долженствующихъ управлять судьбою будущихъ вѣковъ.— Одно это вступленіе уже измѣнялось два или три раза съ тѣхъ поръ, какъ вы имъ занимаетесь. При

kiego języka i literatury, wykładana będzie matematyka, nauki przyrodzone i historyczne, jako też języki i literatury: Francuzka i Niemiecka.

Fiume, 3 *września*.

Wice-Żupan Buniewacz stara się gorliwie o utrzymanie spokojności, która też rzeczywiście od czasu ostatnich zmian, bynajmniéj tu nie została naruszoną. Każdy Konsulat otrzymał wartę honorową.

— Sztafetą nadeszła tu wczoraj, podpisana przez Banusa nominacya dla bawiącego tu od kilku dni Jenerała Wiktora, na Komendanta Fiumy.

— Essek zajęte zostało przez Kroatów, podobnie jak Fiume. Dziś udaje się Jełłaczyc z Agramu do Warasdynu, aby z chciwą boju armią przejść rz. Drawę. Cała armia Banusa łącznie z Serbami wynosić będzie około 160,000 ludzi.

Francya.

Paryż, 8 *września*.

Na dzisiejszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, Minister spraw zagr., P. Bastide, oznajmił urzędowie: ,,iż Austrya przyjęła Francuzko-Angielskie pośrednictwo, i że ten nowy obrót rzeczy dozwoli zapewne wkrótce zmniejszyć ciężary publiczne pod względem utrzymania wojska.“ Wiadomość tę Zgromadzenie z ogólném zadowoleniem przyjęło.

— *Obrady Zgromadzenia Narodowego w dniach* 5, 6 *i* 7 *września*. Wszystkie te trzy posiedzenia zajęte były rozprawami nad projektem Ustawy: całym zaś ich rzeczywistym owocem było kilka pięknych mów krasomówczych. Po krótkich rozprawach ogólnych, rzecz szła o to, czy ma być na czele Ustawy umieszczony wstęp (*Preambule*), wyrażający zasady ogólne, jako mające służyć za podstawę wszystkim następnym jéj postanowieniom. Wstęp ten, włożony przez Komissyą, składa się z 8miu artykułów. Większa część mów mianych za lub przeciw, podobna była do traktatów historyczno-prawno-filozoficznych. Między innymi P. *Piotr Leroux*, w długim nadzwyczaj głosie, zacząwszy od Platona i Arystotelesa, a kończąc na obecnéj Ustawie, dowodził: iż polityce w ogólności zbywa dotąd na pewnych zasadach, na którychby mogła wznosić trwałe ustawy; że wszystkie dotychczasowe prawodawstwa były nie warte, a wszyscy prawodawcy nieuki. Na wezwanie P. Larochejacqueline, aby raczył objawić ów filozoficzny kamień mądrości, który, wnosząc ze słów jego, sam jeden tylko posiada: P. Leroux odpowiedział milczeniem, i śród szmeru zstąpił z mównicy. Nazajutrz Deputowany Grandin przekonał Zgromadzenie, iż wczorajsza mowa P. Leroux, była już przed miesiącami kilku drukowana naprzód w dziennikach, a potém w osobnéj broszurze, w kształcie rozprawy o prawodawstwie politycznem: i z tego powodu uczynił wniosek, aby Zgromadzenie wzbroniło nadal autorom czytania z mównicy literackich swych produkcyi, jeśli nie chce przez lat dziesięć przynajmniéj naradzać się nad projektem Ustawy.—Młody Deputowany z dep. Maine et Loire, P. *Fresnaud*, były Podprefekt, po raz piérwszy zabierający głos w Zgromadzeniu, zwrócił na się powszechną uwagę, już-to piérwszego rzędu krasomówczym talentem, już trafnością i głębokością uwag, które czynił w ogólności nad wstępem, podając formalny wniosek aby go całkowicie odrzucić: ,,Chcecie być zwiastunnikami praw wiecznych,— rzekł między innemi,— ale utwór wasz jest znikomy.. Rewolucyjne nasze Zgromadzenia, nakreśliły już wiele tych praw odwiecznych, pod wpływem chwilowego popędu namiętności. Kara śmierci na wszystkich politycznych przeciwników Rzeczypospolitéj, wpisana była do ustaw terroryzmu jako prawda wieczna: My teraz chlubimy się z tego, żeśmy ją znieśli na zawsze. Prawo obywateli względem podawania samym próśb do Zgromadzenia, uznane także było za prawdę wieczną, w jednéj z naszych ustaw poprzednich: My je teraz zowiemy przestępstwem. Ohydne lub śmieszne rozporządzenia znajdują się w nich nieraz pod tytułem praw wiecznych,mających rządzić losem przyszłych wieków. Sam ten wasz wstęp zmieniał się już dwa czy trzy razy, od czasu, jakeście go pisać zaczęli. W piérwszym układzie obiecywał on nam zbyt wiele, w ostatnim, można powiedzieć, iż obiecuje zbyt mało. Wymieniliście w nim naprzód wszystkie prawa nasze, o odtąd tyleście nam ich odjęli! . .“— Wrażenie sprawione tą mową było tak wielkie, iż potrzeba było takiego obrońcy jak Lamartine, aby

первомъ изданіи оно обѣщало слишкомъ много, при послѣднемъ едва-ли не обѣщаетъ слишкомъ мало. Вы сперва исчислили въ немъ всѣ наши права, а съ тѣхъ поръ отняли у насъ многія изъ нихъ!..“—Впечатлѣніе, произведенное этою рѣчью было такъ велико, что нужно было такого защитника какъ Ламартинъ, чтобы вступленіе вообще было удержано. Г. Ламартинъ со времени Іюньскихъ событій въ первый разъ взошелъ на каѳедру. Увлекательная рѣчь его не осталась безъ достиженія своей цѣли: собраніе почти каждый періодъ его рѣчи осыпало рукоплесканіями; журналы сегодня на перерывъ произносятъ ему похвалы какъ великому оратору и поэту, и обстоятельство это предсказываетъ ему скорое возвращеніе, если не власти, то по крайней мѣрѣ политическаго значенія. — Обнародованный на дняхъ его отвѣтъ на разные, дѣланные ему упреки, возстановилъ въ его пользу общее мнѣніе, и слышно что генералъ Кавеньякъ и вся правящая нынѣ партія, хотятъ подать ему руку примиренія. Въ рѣчи своей въ пользу вступленія къ уставу, Г. Ламартинъ назвалъ его объявленіемъ тѣхъ именно правилъ, которыя вызвала къ жизни февральская революція; слѣдовательно желаніе — отвергнуть сіе вступленіе, могутъ питать только тѣ, кто въ сказанной революціи замѣчаетъ лишь обыкновенное политическое событіе. Собраніе большинствомъ 491 голоса противъ 225, опредѣлило удержать вступленіе коммиссіи и во вчерашнемъ засѣданіи (7 числа) утвердило, съ незначительными перемѣнами, семъ первыхъ статей онаго. Проектъ Орлеанскаго епископа Тайе, чтобы вмѣсто словъ коммиссіи: „передъ Богомъ и именемъ французской націи“—находящихся въ началѣ вступленія, было оказано: „во имя Бога и французской націи“ встрѣтилъ сопротивленіе въ членѣ коммиссіи, протестанскомъ пасторѣ Кокрелѣ, и собраніемъ былъ отринутъ.

— Брошюра Ламартина, изданная къ его избирателямъ, имѣетъ заглавіе: *Три мѣсяца при кормилѣ правленія.* Онъ объясняетъ въ ней свое поведеніе во время пребыванія при кормилѣ правленія, и старается оправдать себя противъ разныхъ, дѣлаемыхъ упрековъ.

— Г. Леру предложилъ слѣдующую протестацію противъ новаго устава: „Я обвиняю проектъ устава въ томъ, что онъ не имѣетъ никакого основанія и не истекаетъ изъ какой-либо истины, которая была бы въ состояніи примирить партіи; обвиняю его въ томъ, что онъ представляетъ только запутанное и противорѣчащее самому себѣ собраніе теорій Гг. Монтескье и Руссо; обвиняю его въ томъ, что подъ именемъ президентства скрываетъ Монархію и такимъ образомъ предоставляетъ свободное поприще для жаждущихъ почестей; обвиняю его въ томъ, что удержалъ аристократію, ибо не заключаетъ никакого правила соціальнаго образованія; обвиняло его въ томъ, что удержалъ деспотизмъ введеніемъ централизаціи; признаю, что проектъ заключаетъ идеи успѣха и хорошія намѣренія, но считаю нужнымъ сдѣлать добавленія къ главнымъ опредѣленіямъ его, дабы уставъ сей не подвергся участи прежнихъ уставовъ и неостался для потомства только листомъ печатной бумаги.“

— Число добавленій къ проекту устава усиливается со дня на день. Еще вчера роздали членамъ собранія 26 статей, что составитъ вмѣстѣ съ поступившими прежде 68.

9 Сентября.

Баронъ Кеннерицъ представилъ вчера генералу Кавеньяку свои вѣрительныя грамоты въ качествѣ чрезвычайнаго посланника и полномочнаго министра Саксонскаго Короля.

— Повѣренный въ дѣлахъ Чилійской республики Г. Розаласъ представилъ генералу Кавеньяку ноту своего правительства, въ коей, отъ имени республики Чили, изъявлены желанія всѣхъ благъ французской республикѣ и дружественныя сношенія между обѣими націями.

— Во вчерашнемъ засѣданіи національнаго собранія происходили, еще до открытія, сильныя пренія въ аванъ залѣ. Объ нихъ узнали слѣдующее: когда собралась коммиссія, которая составляла проектъ новаго уложенія, и Кормененъ, Маррастъ и прочіе члены заняли свои мѣста, вице-президентъ національнаго собранія Корбонъ, всталъ и сказалъ, что всѣ съ удивленіемъ прочли памфлетъ, изданный президентомъ этой коммиссіи Кормененомъ. Кромѣ многихъ непри личностей, говоря учтивымъ образомъ, есть тамъ,

się wstęp w ogólności utrzymał. P. Lamartine od wypadków Czerwcowych piérwszy raz wszedł na mównicę. Porywająca jego wymowa nie chybiła swojego celu: Zgromadzenie, za każdym prawie peryodem, okrywało go oklaskami: dzienniki wyścigają się dziś w jego pochwałach jako wielkiego mówcy i poety: i okoliczność ta zapowiada mu blizki powrót, jeżeli nie do władzy, to przynajmniéj do politycznego znaczenia. Ogłoszona w tych dniach jego odpowiedź na różne czynione mu zarzuty, odzyskała mu opinią publiczną, i słychać, że Jenerał Cavaignac i całe dziś rządzące stronnictwo, chce mu podać dłoń pojednania. W mowie swojéj za wstępem do ustawy, P. Lamartine uczynił zeń kwestyą zasad, mieniąc go być objawieniem tych właśnie, które rewolucya lutowa wywołała do życia; chęć odrzucenia go zatém, przypisywał jedynie tym, którzy w rzeczonéj rewolucyi widzą nie zmianę zasady, ale tylko zwyczajny polityczny wypadek. Zgromadzenie większością głosów 491 przeciw 225, postanowiło utrzymać wstęp Kommissyi, i na posiedzeniu wczorajszém. (d. 7) siedem piérwszych jego artykułów, z małemi bardzo odmianami przyjęło. Wniosek Biskupa Orleańskiego, X. Fayet, aby zamiast słów Komissyi: „W obec Boga i w imie ludu Francuzkiego“ — które są na czele wstępu, położyć: „W Imie Boga i ludu Francuzkiego“: znalazł opór w członku Komissyi, Protestanckim Pastorze X. Cocquerel, i przez Izbę odrzucony został.

— Wspomnione wyżéj pismo P. Lamartine, które wydał do swoich wyborców, nosi tytuł: *Trzy miesiące przy sterze rządowym.* Autor daje w niéj objaśnienia swego postępowania, gdy zostawał przy sterze rządu, i usprawiedliwia się w przekonywający sposób z różnych czynionych mu zarzutów.

— P. Leroux podał następującą protestacyą przeciw nowéj ustawie: „Oskarżam projekt ustawy, że się nie opiera na żadnéj podstawie i nie wychodzi z żadnéj zasady, któraby była w stanie rozbroić stronnictwa; oskarżam go, że przedstawia tylko zawikłany i sam z sobą sprzeczny zbiór teoryj PP. Montesquieu i Rousseau; oskarżam go, że pod imieniem Prezydentowstwa utrzymuje Monarchię, i przez to otwiera pole wszelkiéj żądzy honorów; oskarżam go, że zatrzymał Arystokracyą, gdyż nie zawiera żadnéj zasady organizacyi socyalnéj; oskarżam go, że zatrzymał Despotyzm, utrzymując centralizacyą; przyznaję, że projekt zawiera niektóre postępowe ideje i dobre zamiary, ale sądzę potrzebnem zrobienie dodatków do jego głównych postanowień, aby ta ustawa nie doznała losu dawniejszych i nie pozostawiła tylko potomności karty drukowanego papieru.“

— Liczba dodatków do projektu ustawy z każdym dniem się pomnaża. Wczoraj jeszcze rozdano ich 26 pomiędzy członków Zgromadzenia, co wynosi wraz z innemi dotąd podanemi 68.

Dnia 9 września.

Baron Stockhausen, Minister-Rezydent Króla Hanowerskiego, złożył wczoraj Jenerałowi Cavaignac uwierzytelniające go pismo.

— Rozales, sprawujący interessa Chili, wręczył Jenerałowi Cavaignac depeszę swego rządu, w któréj tenże, imieniem kraju Chilijskiego, wynurza szczére życzenia pomyślności dla Rzeczypospolitéj Francuzkiéj i przyjaźnych stosunków między obudwóma narodami.

— Przed otworzeniem wczoraj posiedzenia Zgromadzenia Narodowego, toczyły się żywe rozmowy w przybocznych salach. O ich osnowie dowiedziano się co następuje: Gdy o południu, jak zwykle, zgromadził się komitet ustawowy, i PP. Cormenin, Marrast, i inni członkowie zajęli swe miejsca, powstał P. *Corbon*, Vice-Prezes Zgromadzenia Narodowego, i wynurzył się w następujący sposób: Cały Paryż z oburzeniem czytał rozprawę, którą Prezes komitetu ustawowego uznał za stosowne drukiem ogłosić. Prócz kilku innych zgorszeń, mówiąc łagodnie, znajduje się w

между прочимъ, мѣсто, гдѣ авторъ говоритъ, что въ этой залѣ происходятъ совѣщанія о новомъ уложеніи въ то самое время, какъ въ окнахъ блистаютъ штыки, и т. д. Подобныя выходки противъ правительства таковы, что онъ не хочетъ болѣе засѣдать въ собраніи, подъ предсѣ ательствомъ подобнгоа насмѣшника. (Всеобщее движеніе). Маррастъ, говорившій послѣ Корбона, объявилъ, что онъ совершенно съ нимъ согласенъ, и все собраніе изъявило то же мнѣніе. Кормененъ сидѣлъ какъ окаменѣлый на своемъ президентскомъ стулѣ. Видя, что всѣ члены возстали противъ него, схватилъ всѣ свои бумаги, и вышелъ изъ залы. Эта сцена возбудила всеобщее волненіе, которое продолжалось долго.

— По прочтенія въ національномъ собраніи протокола, министръ иностранныхъ дѣлъ взошедши на каѳедру оффиціально объявилъ палатѣ, что англійско-французское посредничество принято и Австріею. За симъ собраніе приступило къ дальнѣйшимъ совѣщаніямъ по постановленію 2-го Марта сего года, относительно ограниченія времени работы до 10 часовъ. Гг. Стуренъ, Бернаръ, Корбонъ, Моренъ, Мишо, Вавосе поддерживали, или опровергали совершенно измѣненный добавленіями проектъ, который прямо требуетъ отмѣны опредѣленія 2-го Марта. Множество добавочныхъ статей къ проекту рабочаго комитета, породили смятеніе въ совѣщаніяхъ. Наконецъ мартовскій законъ былъ уничтоженъ и продолженіе роботы опредѣлено до 12 чвсовъ.

— Въ здѣшнихъ журналахъ сообщаютъ, что Король Карлъ Альбертъ, не смотря на всѣ посредничества, намѣренъ еще продолжать военныя дѣйствія съ фельдмаршаломъ Радецкимъ, и что предложилъ начальство надъ своею арміею ген. Бедо, а въ случаѣ его отказа по слабости здоровья, предложитъ оное генералу Шангарнье.

— Отправленіе войскъ въ алпійскую армію продолжается. Изъ Меца будутъ посланы туда еще два полка. Гарнизонъ изъ Мюльгаузена, въ числѣ двухъ баталіоновъ, выступилъ 2 с. м. въ Шалонъ. Мѣсто его заступаетъ нынѣ національная гвардія.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 7 Сентября.

Президентъ прочелъ вчера въ національномъ собраніи письмо президента министровъ, князя Лейнингена, въ которомъ сообщаетъ о выходѣ въ отставку всего министерства по поводу постановленія, состоявшагося накапунѣ въ націон. собраніи, съ присовокупленіемъ, что министры до назначенія новаго кабинета будутъ завѣдывать государственными дѣлами, но сказаннаго постановленія не приведутъ въ исполненіе, ибо это не относится къ настоящимъ ихъ дѣйствіямъ. Послѣ жаркихъ преній по вопросу: обязаны ли настоящіе министры привести въ исполненіе вышеупомянутое постановленіе и увѣдомить Прусское и Датское правительства о неутвержденіи заключеннаго между ними перемирія, — депутатъ Шиллеръ предложилъ свое мнѣніе, чтобы Дальмону, получившему порученіе Регента образовать новый кабинетъ, дано было довѣріе къ исполненію сего постановленія; депутатъ Эйсенманнъ предлагалъ, чтобы съ этою цѣлію назначено было, хотя бы только на нѣсколько часовъ, новое министерство; депутатъ Весендонкъ говорилъ въ пользу учрежденія съ этою цѣлью исполнительной коммиссіи. Однако же всѣ эти проекты были наконецъ, самими же сочинителями взяты обратно, а собраніе, по предложенію депутата Цигерта, во вниманіе, что уже положено начало образованію новаго министерства, перешло къ очереднымъ занятіямъ. — Депутатъ Реденъ предложилъ, чтобы національное собраніе положило, что тѣ, кои безъ вины потерпѣли убытки отъ Датской войны, получатъ соотвѣтственное вознагражденіе и чтобы предоставило центральной власти придерживаться сего правила при переговорахъ о перемиріи съ Даніею. Проектъ сей переданъ былъ соединенному комитету, учрежденному для соображенія Шлезвигъ-Голштейнскаго вопроса, чтобы онъ кончилъ свои занятія въ самое непродолжительное время и представилъ докладъ. Раппардъ спросилъ: что же послѣдуетъ, если націон. собраніе отвергнетъ перемиріе? депутатъ Шубертъ считалъ это совершеннымъ разрывомъ съ Пруссіею. Президентъ объявилъ, что объясненіе сего вопроса относится къ комитету. За симъ президентъ прочелъ на французскомъ язы-

niéj także jedno miejsce, w którem autor mówi, że w téj sali naradzają się nad nową ustawą, podczas gdy liczne bagnety w oknach błyskają i t. d. Podobne wybuchy i to z pod pióra samegoż Prezesa Komissyi ustawowéj, są tego rodzaju, że on (Corbon) niechce dłużéj zatrzymać swego miejsca w zgromadzeniu, któremu taki szyderca przewodniczy. P. *Marrast* zabrawszy głos oświadczył, że podziela w zupełności zdanie P. Corbon. Całe Zgromadzenie przystąpiło do téj nagany. P. *Cormenin* siedział na krześle Prezesowskiem jakby skamieniały. Widząc, że całe zgromadzenie było przeciwko niemu, zabrał wszystkie papiery i z gniewem opuścił salę. Ta scena wywołała wielkie wzburzenie we wszystkich kątach obszernego gmachu, które się długo nie mogło uspokoić.

— Na publicznem posiedzeniu Zgromadzenia, po odczytaniu protokołu i oświadczeniu Ministra spraw zagranicznych, P. Bastide, że Angielsko-Francuzkie pośrednictwo przez Austryą przyjęte zostało, Zgromadzenie przystąpiło do kilka razy już przerwanych narad nad postanowieniem z d. 2 marca r. b. względem ograniczenia robót do 10 godzin. PP. Stourin, Bernard, Corbon, Morin, Michot, Vavasseur wspierali lub zbijali zmieniony zupełnie przez dodatki projekt Ministrów, który żąda po prostu zniesienia marcowego postanowienia. Mnóstwo rzeczonych dodatków wywołało wielkie zamięszanie w naradach. Nakoniec postanowienie marcowe zostało zniesione i trwanie pracy na 12 godzin oznaczone.

— Tutejsze dzienniki donoszą, że Król Karol Albert pomimo wszelkiego pośrednictwa, chce jeszcze toczyć walkę z Feldmarszałkiem Radeckim, i że ofiarował dowództwo nad swoją armiją Jenerałowi Bedeau; gdyby zaś ten dla słabości zdrowia nie mógł go przyjąć, wówczas prosi go, aby skłonił Jenerała Changarnier do zajęcia jego miejsca.

— Wysyłanie wojsk do armii Alpejskiéj nie ustaje. Z Metz udadzą się tam jeszcze dwa półki. Załoga Mühlhausen, z dwóch batalionów złożona, wyruszyła 2-go b. m. do Chalons; tymczasowo jéj obowiązki pełni gwardya narodowa.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 7 września.

Prezes podał wczoraj do wiadomości Zgromadzenia Narodowego pismo Prezesa Ministrów, Xięcia Leiningen, w którem donosi o ustąpieniu całego ministerstwa, spowodowanem przez uchwałę Zgromadzenia dnia poprzedniego zapadłą, z tym dodatkiem, że lubo Ministrowie aż do mianowania nowego gabinetu sprawy publiczne załatwiać będą, téj uchwały nie wykonają, bo wykonanie to nie tyczy się ich obecnego zakresu działania. Po żwawych rozprawach nad kwestyą: czy dotychczasowi Ministrowie obowiązani są wykonać rzeczoną uchwałę, to jest zawiadomić rządy Prusski i Duński o niezatwierdzeniu zawartéj pomiędzy niemi konwencyi, Deputowany Schüler podał wniosek, aby Dahlmann, któremu Rejent poruczył utworzenie nowego gabinetu, upoważniony był do wykonania téj uchwały; Deputowany Eisenmann wnosił, aby w tym celu mianowane zostało, choćby tylko na kilka godzin, nowe ministerstwo. Deputowany Wesendonck był za wyznaczeniem na ten cel osobnéj Kommissyi Wykonawczéj. Atoli wszystkie te wnioski zostały w końcu przez samychże podawców cofnięte, a Zgromadzenie, na wniosek Dep. Ziegierta, z uwagi, że już zrobiono wstęp do utworzenia nowego Ministerstwa, przeszło do porządku dziennego. Deputowany Reden, zaproponował, aby Zgromadzenie Narodowe przyjęło na siebie gwarancyą, że ci, którzy bez własnéj winy ponieśli straty przez wojnę Duńską, odpowiednie otrzymają wynagrodzenie, i aby upoważniło Władzę centralną do trzymania się téj zasady przy traktowaniu o pokój z Danią. Projekt ten odesłano połączonemu Komitetowi, wyznaczonemu do rozpoznania kwestyi Szlezwicko-Holsztyńskiéj, z tém poleceniem, aby swą pracą jak najśpieszniéj ukończył i sprawozdanie złożył. Rappard zapytał się: Co się stanie, jeżeli Zgromadzenie Narodowe odrzuci zawieszenie broni? Dep. Schubert uważał to za zupełne zerwanie z Prussami. Prezes oświadczył, że objaśnienie tego punktu jest rzeczą Komitetu. Następnie Prezes odczytał ułożony w języku francuzkim adress tymczasowego rządu Wołoskiego do Zgromadzenia Narodowego, w którym tenże zawierzytelnia swego pełnomocnika, P. Majoresko, przy Władzy Centralnéj. Adress ten odesłany będzie przyszłemu Ministrowi spraw zagranicznych.

къ адрессъ временнаго италіянскаго правительства къ національному собранію, назначающій Г. Майореско своимъ уполномоченнымѣ при центральной власти. Адрессъ сей будетъ переданъ будущему министру иностранныхъ дѣлъ.

— Въ газетѣ *Ober-Post-Amts-Zeitung*, оффиціальномъ органѣ центральной власти, напечатано сегодня распоряженіе Регента, опредѣляющее адресы на письмахъ и именованія Регента и министровъ; всѣ титулы: „Ваше Сіятельство", „Ваше Высокопревосходительство" и проч. отмѣнены.

Гамбургъ, 8 Сентября.

Сегодня, въ 11 часовъ утра, скончался здѣсь, отъ апоплексическаго удара, владѣтельный ландграфъ Густавъ. Преемникомъ его будетъ родной братъ, герцогъ Фердинандъ.

Шлезвигъ-Голштейн-Герц. *Ренсбургъ, 8 Августа.*

Опредѣленіе Франкфуртскаго національнаго собранія, относительно пріостановленія отступленія германскихъ, войскъ, обнародовано здѣсь оффиціально. Въ слѣдствіе сего, президентъ временнаго правительства, Г. Беселеръ, въ сопровожденіи акредитованнаго при прусскомъ дворѣ повѣреннаго нашего правительства, Г. Шлейдена, выѣхалъ сегодня поутру въ главную квартиру генерала Врангеля, съ цѣлію убѣдить его, чтобы германскія войска немедленно возвратились на прежнія свои посты въ Шлезвигѣ.

— Графъ Карлъ Мольтке отправился въ Гамбургъ, гдѣ уговаривалъ чтобы лица, назначенныя членами новаго временнаго правительства, вступили въ исправленіе своихъ должностей, но получилъ отъ нихъ отрицательный отвѣтъ.

Италія.

Римъ, 26 Августа.

Недавно прибылъ сюда Испанскій посланникъ, Папа принималъ вчера въ публичной аудіенціи Г. Мартинеса де ла Розу, который представилъ Его Святѣйшеству кредитивныя свои грамоты и чиновниковъ своего посольства, а потомъ представлялся кардиналу статсъ-секретарю Соліо и декану св. коллегіи кардиналу Маки.

— Говорятъ, что Папа, принимая въ аудіенціи дипломатическаго представителя Сициліи, Патера Вентуру, сказалъ: „Спокойствіе съ каждымъ днемъ возстановляется въ Неаполѣ. Прискорбно было бы, если бы Король утратилъ такую прекрасную провинцію какъ Сицилія; предлагаю мое посредничество на тѣхъ условіяхъ, если Король предоставитъ Сициліи обширныя преимущества, а Сицилія изберетъ Королемъ втораго сына Его Величества." Патеръ Вентура обѣщалъ сообщить это своему правительству, не отвѣчая однако за успѣхъ.

— Кромѣ набора, предписаннаго еще прежде палатами для защиты Папской области, будетъ еще набрано 25,000 чел.; говорятъ, что это чрезвычайное усиленіе послѣдовало въ слѣдствіе бѣгства значительнаго числа Швейцарцевъ, служащихъ на жалованьи Папы. Извѣстія изъ Ломбардіи также не вѣрны. О пособіи Французовъ въ верхней Италіи, почти ничего уже не слышно; слѣдовательно заключенное съ Королемъ Албертомъ перемиріе, породило и здѣсь политическую тишину. Однако не вѣроятно, чтобы спокойствіе это было продолжительно. Здѣсь все пріутихло, по видимому, только для того, чтобы собрать новыя силы, и въ этомъ отношеніи дѣйствуютъ весьма скрытно; но достовѣрно только то, что здѣшнее правительство готовится къ вооруженному сопротивленію.

— Въ Болоньѣ господствуетъ совершенное безначаліе послѣ отступленія генерала Вельдена. Такъ какъ въ городѣ опасались возобновленія нападенія со стороны Австрійцевъ, то все оружіе выдано народу. Въ слѣдствіе сего, Болонская чернь, жаждущая лишь добычи и разбоевъ, повсюду собираетъ контрибуціи. Преимущественно ночью съ 21 на 22 Августа, произошло нѣсколько ужасныхъ происшествій.

— Изъ Венеціи прибылъ сюда военный коммиссаръ, находящихся тамъ папскихъ войскъ, маіоръ Аглебертъ, съ цѣлію воспрепятствовать отозванію изъ Венеціи 5,000 папскихъ подданныхъ, чего потребовалъ генералъ Вальденъ.

— *Даніело Манинъ*, провозглашенный президентомъ новой венеціянской республики, происходитъ по

— Gazeta *Ober-Post-Amts-Zeitung*, organ urzędowy Władzy Centralnéj, zawiera dziś rozporządzenie Rejenta, przepisujące formę adressowania pism i przemawiania do Rejenta i Ministrów. Wszelkie tytuły „Excelenz", „Jaśnie Wielmożny" i t. d. zostają zniesione.

Homburg, 8 września.

Dzisiaj o 11-éj rano, w skutku attaku nerwowego, zmarł panujący Landgraf Gustaw. Brat zmarłego, Xiążę Ferdynand, objął rządy natychmiast.

Xięst. Szlezwicko-Holsztyńskie. *Rendsburg, 8 września.*

Uchwała Frankfurtskiego Zgromadzenia Narodowego, nakazująca wstrzymanie odwrotu wojsk Niemieckich, została tu urzędownie doniesioną. W skutek tego Prezes Rządu tymczasowego Beseler, w towarzystwie zawierzytelnionego przy dworze Prusskim Pełnomocnika naszego rządu, P. Schleiden, wyjechał dziś z rana do głównéj kwatery Jenerała Wrangel, w celu skłonienia go, aby wojsko Niemieckie bezzwłócznie wróciło na poprzednie swoje stanowiska w Szlezwiku.

— Hr. Karol Moltke udał się do Hamburga, i ztamtąd chciał skłonić mężów przeznaczonych na członków nowego Rządu tymczasowego, do objęcia swych posad, ale odmowną od nich otrzymał odpowiedź.

Włochy.

Rzym, 26 sierpnia.

Przybyły tu niedawno Poseł hiszpański, P. Martinez de la Rosa, miał wczoraj publiczne u Ojca św. posłuchanie, na którém złożył mu uwierzytelniające go listy i skład swego poselstwa przedstawił. Następnie złożył swoje uszanowanie Kardynałowi Sekretarzowi Stanu, Soglia, i Dziekanowi św. Kollegium, Kardynałowi Macchi.

— Ojciec św. dając posłuchanie Reprezentantowi Dyplomatycznemu Sycylii, Ojcu Ventura, miał mu powiedzieć: „iż ponieważ Neapol codzień więcéj się uspokaja, przykrą więc byłoby rzeczą, gdyby Król miał utracić tak piękną prowincyą jak Sycylija. Ojciec św. gotów jest zatém ofiarować swoje pośrednictwo, o które był niegdyś proszony, pod temi warunkami, że Król nada Sycylii obszerne swobody, ta zaś drugiego syna jego wybierze swym Królem." Ojciec Ventura przyrzekł przełożyć to swemu Rządowi, lecz za pomyślny skutek nie ręczył.

— Prócz zaciągu dawniéj nakazanego przez Izby dla obrony Państwa Papiezkiego, ma być zaciągnięto jeszcze 25,000 ludzi; twierdzą, że to nadzwyczajne powiększenie spowodowane jest dezercyą wielkiéj liczby Szwajcarów, zostających na żołdzie Papiezkim, którzy w massie opuścili szeregi. Wiadomości nasze z Lombardyi są nader skąpe i niedokładne. O pomocy Francuzów w górnych Włoszech już tu prawie nic nie słychać. Zdaje się więc, że zawieszenie broni zawarte z Królem Albertem, sprowadziło i tu polityczną ciszę. Trudno jednak mniemać, aby ta spokojność była długo-trwałą. Zdaje się, że dla tego tu tylko unikają wybuchu, aby nowe zgromadzić siły; lubo w tym względzie postępują z wielką skrytością; wszakże to pewna, że rząd tutejszy przysposabia się do zbrojnego oporu.

— W Bolonii panuje zupełna anarchia. Po cofnięciu się Jenerała Welden, ponieważ w mieście obawiano się nowego napadu Austryaków, wszelką jaka była broń, rozdano pomiędzy lud. Skutkiem tego pospólstwo Bolońskie, chciwe tylko łupu i rozbojów, wybiera wszędzie kontrybucye. Szczególniéj w nocy z d. 21 na 22 sierpnia zaszło kilka okropnych kradzieży i morderstw.

— Z Wenecyi przybył tu Komissarz wojenny stojących tam wojsk Papiezkich, Major Aglebert, w zamiarze przeszkodzenia żądanemu przez Jenerała Welden odwołaniu z Wenecyi 5,000 poddanych Papiezkich.

— *Daniello Manin*, teraźniejszy Prezydent nowéj Rzeczypospolitéj Weneckiéj, pochodzi w prostéj linii od

(2)

прямой линіи отъ послѣдняго венеціанскаго дожа. Замѣчательно, что по прошествіи полувѣка, то же имя, на которомъ прекратилось старинное правленіе, появляется и при возобновленіи онаго. — Дожъ Манинъ палъ мертвый въ ту минуту, какъ подалъ свой голосъ противъ древняго патриціата св. Марка.

Миланъ. 2 Сентября.

Въ прошлую ночь вышло отсюда нѣсколько полковъ, какъ полагаютъ къ піемонтскимъ границамъ. Законъ *Standrecht* строго здѣсь исполняется: на сихъ дняхъ разстрѣлянъ здѣсь человѣкъ, захваченный съ оружіемъ въ рукахъ.

— 6-го Сентября былъ въ Веронѣ съѣздъ всѣхъ отрядныхъ генераловъ австрійскихъ войскъ. Вмѣсто князя Шварценберга, получившаго другое назначеніе, ген.-лейтенантъ баронъ Вимпфенъ назначенъ Миланскимъ военнымъ губернаторомъ.

— Фельдмаршалъ Радецкій издалъ къ войскамъ прокламацію, въ коей объявляетъ полное прощеніе дезертирамъ, нижнимъ чинамъ изъ италіянскихъ уроженцевъ, если они возвратятся добровольо къ своимъ мѣстамъ.

Флоренція, 29 Августа.

Генералъ де-Ложіе, расположенный съ Тосканскими войсками на границѣ при Понтремоли, получилъ отъ нашего правительства предписаніе отправиться въ Ливорно, гдѣ, какъ извѣстно, 26 числа вспыхнули смятенія, при чемъ 4 было убитыхъ и 8 или 12 чел. раненыхъ. Зачинщики сего движенія, говорятъ, принадлежатъ къ низшему классу. Президентомъ учрежденнаго тамъ временнаго правительства, провозглашенъ Неаполитанскій эмигрантъ, Ла-Чечилія

— Новое наше министерство отправило адвоката Сапеи въ Франкфуртъ, б. министра Рудольфи въ Лондонъ, а сенатора Гриффоли въ Неаполь и Палермо. Первый будетъ завѣдывать тосканскими дѣлами при германскомъ парламентѣ, а послѣдній долженъ убѣдить Неаполитанскаго Короля и Сицилійцевъ къ участію въ долженствующемъ состояться Италіанскомъ союзѣ. Говорятъ, что Неаполитанскій Король объявилъ, что онъ согласится на то, если ему Папа уступитъ Понтекорво и Беневенто.

Неаполь, 20 Августа.

Новое состояніе дѣлъ возбуждаетъ въ насъ справедливое опасеніе за Сицилію. Франція и Англія, по видимому, хотятъ перейти отъ роли протекторіата къ гнусному двуличному посредничеству, и можетъ быть даже къ одному лишь наблюденію засобытіями. Никто никому не довѣряетъ, и никто не хочетъ работать въ пользу другаго. Король Фердинандъ пользуется этимъ. Множество денегъ идетъ въ Сицилію, и непремѣнно вспыхнетъ тамъ контрреволюція. Король Фердинандъ выжидаетъ сего и въ то же время намѣренъ напасть на Сицилійцевъ съ своимъ флотомъ и сухопутную арміею. Употреблены всѣ мѣры, чтобы привести въ исполненіе эту экспедицію, и со времены вторженія Радецкаго въ Миланъ, едва ли удержатъ Короля Фердинанда отъ сей мѣры. Весьма хорошо понимаютъ это Сицилійцы и вооружаются всѣми мѣрами. — Калабрійскія провинціи спокойны, но разбойничьи шайки налагаютъ на оныя контрибуціи. Вспыхнувшія въ Апуліи смятенія, не имѣли никакихъ важныхъ послѣдствій.

Палермо, 20 Августа.

Здѣсь всѣ умы заняты экспедиціею, приготовляемою неаполитанскимъ правительствомъ противъ Сициліи. Министръ иностранныхъ дѣлъ объявилъ палатамъ, въ засѣданіи 6 числа, что отправленія этой экспедиціи ждутъ со дня на день. Говорятъ, что она состоитъ изъ 15 или 20,000 чел., въ числѣ которыхъ 3 или 4,000 Швейцарцевъ. Если она дѣйствительно отправится, то, при особіи Швейцарцевъ, успѣхъ ея будетъ быстръ и вѣренъ; исключая развѣ сопротивленій, которыя встрѣтятся въ горныхъ мѣстахъ, гдѣ выгодно дѣйствовать гверильясамъ.

ostatniego Weneckiego Doży. Rzecz godna uwagi, że po upływie półwieku, to samo imie, na którém skończył się dawny byt Wenecyi, zjawia się przy wznowieniu jego. Doża Manin, umarł nagle w téj saméj chwili, gdy był zmuszony głosować za obaleniem dawnego patrycyatu św. Marka.

Medyolan, 2 września.

Zeszłéj nocy wyszło stąd kilka półków, jak sądzą ku granicom Piemontskim. Prawo wojenne (standrecht), jest tu ściśle wykonywane; przed kilku dniami rozstrzelano człowieka, ujętego z bronią w ręku.

— Dnia 6-go września, odbył się w Weronie zjazd wszystkich dowodzących Jenerałów Austryackich. W miejsce Xięcia Schwarzenberg, powołanego do innych obowiązków, Baron Wimpfen, Jenerał - Porucznik, mianowany został Gubernatorem wojennym Medyolanu.

— Feldmarszałek Radecki wydał odezwę do wojska, w któréj ogłasza zupełne przebaczenie zbiegom niższych stopni, rodem Włochom, jeżeli ci dobrowolnie do swoich chorągwi wrócą.

Florencya, 29 sierpnia.

Jenerał de Laugier, stojący z wojskiem toskańskiem na granicy od Pontremoli, otrzymał od rządu naszego rozkaz ruszenia do Liworno, gdzie, jak wiadomo, dnia 26 wybuchły rozruchy, przyczém 4-ch ludzi miało być zabitych a 8 do 12 ranionych. Dowódzcami tego poruszenia mają być ludzie z gminu. Prezesem ustanowionego tam rządu tymczasowego, jest emigrant Neapolitański, La-Cecilia.

— Nowe nasze ministerstwo wysłało Adwokata Capei do Frankfortu, b. Ministra Ridolfi do Londynu, a Senatora Griffoli do Neapolu i Palermo. Piérwsi mają reprezentować interessa Toskanii przy Parlamencie Niemieckim i na Kongresie pacyfikacyjnym, ostatni ma wezwać i nakłonić Króla Neapolitańskiego i Sycylijczyków do uczęstnictwa w zawrzeć się mającéj Lidze Włoskiéj. Opowiadają, że Krol neapolitański oświadczył się do tego gotowym, jeżeli mu Papież odstąpi Pontecorvo i Benevento.

Neapol, 20 sierpnia.

Najnowszy obrót rzeczy obudza w nas słuszną obawę o Sycylią. Zdaje się, że Francya i Anglia chcą przejść od roli protektoratu do obojętnego, dwuznacznego pośrednictwa, a może nawet do samego tylko przypatrywania się. Żaden nie dowierza drugiemu, a każdy obawia się pracować na korzyść drugiego. Król Ferdynand korzysta z tego. Mnóstwo piéniędzy idzie do Sycylii, i niezawodnie wybuchnie tam kontrrewolucya. Król Ferdynand czeka tego na to i zamyśla równocześnie uderzyć swoją flotą i lądową armią na Sycylianów. Poruszone są wszelkie środki dla uzyskania pozwolenia do téj wyprawy, a od czasu jak Radecki wkroczył do Medyolanu, trudno będzie Króla Ferdynanda wstrzymać od tego kroku. Czują to bardzo dobrze Sycylianie i uzbrajają się wszelkiémi siłami. — Kalabryjskie prowincye są spokojne, ale bandy rozbójników nakładają na nie kontrybucye. Powstanie w Apulii nie miało żadnéj wagi.

Palermo, 20 sierpnia.

Wszystkie tu umysły zajęte są wyprawą, do któréj się gotuje rząd Neapolitański przeciwko Sycylii. Minister spraw zagranicznych oświadczył Izbom, na posiedzeniu 1 sierpnia, że oczekują z dnia na dzień wysłania téj wyprawy. Mówią, że się składa z 15—20,000 ludzi, w liczbie których znajduje się 3 lub 4,000 Szwajcarów. Jeśli rzeczywiście wyprawa ta nastąpi, tedy, przy współdziałaniu Szwajcarów postępy jéj będą szybkie i niewątpliwe, wyjąwszy chyba opór, jaki napotka w górzystych miejscach, gdzie korzystnie działać mogą guerilasy.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга — Печ. позвол. 14-го Сентября 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.